

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm01044&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

Настанова 01044. Філяріоз

Автор: Sakari Jokiranta
Редактор оригінального тексту: Jukka Pekka Jousimaa
Дата останнього оновлення: 2017-02-28

Основні положення

- Філяріоз у людини є важливою тропічною хворобою у всьому світі.
- Деякі види зоонозних філяріозів можуть також передаватися людям у більш холодних кліматичних зонах, ніж тропіки, наприклад, у Південній Європі. Спільною рисою для всіх філяріозних інфекцій є спосіб передачі, який відбувається через укуси зараженої комахи.
- Коли личинки проникають в людське тіло, вони розвиваються у дорослих гельмінтів і живуть, залежно від типу, у різних тканинах і зумовлюють різні види захворювань.

Лімфатичний філяріоз [доказ L05129 | C] [доказ L05862 | C] [доказ L00691 | C]

- Лімфатичний філяріоз переважно спричиняється двома видами філяріальних гельмінтів, таких як *Brugia malayi* та *Wuchereria bancrofti*. Симптоматична інфекція зазвичай вражає лише тих, хто живе в ендемічних районах протягом тривалого періоду часу, як правило, протягом декількох років.
- Внаслідок перебування дорослих форм гельмінтів в лімфатичній системі виникає фіброз лімфатичних вузлів або протоків і з'являються симптоми порушення циркуляції лімфи
- Перші симптоми включають в себе рецидивуючий фебрильний лімфангіт і лімфаденіт із залученням кінцівок.

- Через кілька років звужені лімфатичні шляхи починають спричиняти симптоми і у пацієнта розвивається хронічне збільшення лімфатичних вузлів. Типовим симптомом є хронічний набряк кінцівки. Також у пацієнта може бути розвиток, наприклад, гігантського набряку мошонки. Коли лімфатичний набряк стає хронічним, зміни в структурі тканин стають незворотними; цей стан відомий як слоновість.
- Типовою є еозинофілія. Рентгенографія уражених ділянок при хронічній інфекції може виявити кальцифікати.
- Філяріоз лімфатичної системи діагностується за допомогою виявлення мікрофілярій (*minute larvae*) у зразку крові, який забирається вночі. Якщо у пацієнта з еозинофілією є підозра на гельмінтоз, але немає чітких ознак, що вказують на специфіку інфекційного агента, первинним дослідженням є серологічний скринінг гельмінтних антитіл, а також виявлення антитіл до філярій.
- Для лікування філяріозу лімфатичної системи використовується фармакологічне лікування. При слоновості також може бути розглянуто хірургічний метод лікування.

Онхоциркоз (річкова сліпота)

- Онхоциркоз викликається філяріями *Onchocerca volvulus*. Ця хвороба зустрічається в основному в суб-Сахарній частині Африки, але іноді також зустрічається в інших регіонах. Поширеність сліпоти, яка викликана онхоциркозом, знизилася завдяки організованій ВООЗ програмі контролю.
- Інфікування відбувається через укуси мошок роду *Simulium*. Для розвитку клінічних ознак хвороби необхідні повторні укуси.
- Після інфікування людини личинки дозрівають у дорослих особин і утворюють підшкірні вузлики, де вони спаровуються та виробляють величезну кількість мікрофілярій, які виділяються у тканини під шкірою.
- Симптоми включають зуд та підшкірні вузлики. Якщо інфекція стає хронічною, пацієнт може поступово сліпнути внаслідок запальної реакції у відповідь на міграцію мікрофілярій в очі.
- Специфічна діагностика ґрунтується на негайному мікроскопічному дослідженні тонких зразків шкіри (біопсія шкіри лезом).

- Фармакотерапія використовується для лікування онхоцеркозу. Руйнування мікрофілярій відбувається досить легко за допомогою ліків (івермектин), але дорослі глисти дуже стійкі до лікування. Проте, щорічне лікування мікрофілярицидними препаратами є ефективним проти сліпоти.

Лоаоз

- Лоаоз викликається Loa Loa, які особливо поширені в суб-Сахарній частині Африки. При лоаозі, що є типом філяріозу, дорослі форми гельмінтів постійно мігрують підшкірно по всім тканинам організму людини, при цьому продукуючи мікрофілярії.
- Типові симптоми включають свербіж і періодичне виявлення дорослої форми гельмінта, коли він перетинає кон'юнктиву людського ока.
- Діагноз ґрунтується на виявленні мікрофілярій у зразку крові, який збирають у полудень.
- Прогноз хороший.

Пов'язані ресурси

- Інтернет-ресурси [пов'язані 01061] [Filariases – Related res...](#)
- Джерела [пов'язані 01061] [Filariases – Related res...](#)

Доказові огляди Duodecim

- [Доказовий огляд 05129](#). Albendazole for lymphatic filariasis.
Дата оновлення: 2007-08-13
Рівень доказовості: C
Резюме: Albendazole, either alone or in combination with ivermectin or diethylcarbamazine, may be effective on lymphatic filariasis but the evidence is inconclusive.
- [Доказовий огляд 05862](#). Diethylcarbamazine (DEC)-medicated salt for community-based control of lymphatic filariasis.
Дата оновлення: 2008-02-27
Рівень доказовості: C
Резюме: High population coverage of diethylcarbamazine-medicated salt maintained over at least 6 months in a community may be effective at reducing transmission of lymphatic filariasis and may, if maintained over a long enough period, completely interrupt transmission.

- [Доказовий огляд 00691](#). Diethylcarbamazine or ivermectine for bancroftian filariasis.
Дата оновлення: 2003-08-05
Рівень доказовості: C
Резюме: Ivermectine may be slightly less effective than diethylcarbamazine at suppressing microfilaria counts and lowering microfilaria prevalence.

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.

Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.

Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

Ідентифікатор: ebm01044 Ключ сортування: 001.095 Тип: EBM Guidelines

Дата оновлення англomовного оригіналу: 2017-02-28

Автор(и): Sakari Jokiranta Редактор(и): Jukka Pekka Jousimaa Лінгвіст(и)-консультант(и) англomовної версії: Kristian Lampe
Видавець: Duodecim Medical Publications Ltd Власник авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd

Навігаційні категорії

EBM Guidelines Infectious diseases Travel medicine

Ключові слова індексу

speciality: Infectious diseases speciality: Travel medicine speciality: Tropical Medicine Tropical diseases Tropics
Parasitic Diseases Filariases Filariasis Zoonoses Helminths Helminthiasis Lymphatic filariasis Brugia malayi
Wuchereria bancrofti elephantiasis Onchocerciasis Onchocerca volvulus river blindness Loiasis Loa Loa
eosinophilia lymphoedema lymphedema microfilariae blindness limb swelling scrotal swelling edema
oedema icpc-2: D96 icpc-2: F70